

xement dignes de tota lloança; que tots els salvadors canvis que imposà a l'evolució inacabable de les ciències mèdiques, en els seus tres grups constituents de Medicina, Cirurgia i Farmàcia; que tot el que estatuí per a la consecució d'una ensenyança veritable i profitosa, tot, fou pensat, estudiat i executat en un temps de grans trasbalsaments nacionals i mundials, en una època que resultà de vertiginosa transició, de grossa transformació envers un canvi fonamental de major i més definida estabilitat, i, per tant, de més natural i lògica durada, i així és com es comprèn que en tals circumstàncies de variabilitat constant, només l'indiscutiblement veritable fos acceptat per tots i que ho fos per a vàlua assolida i perquè constituïa el fonament inqüestionable del que havia de resultar més definitiu.

Emperò, aquella vida seva que aconseguí el summum d'activitats, d'honors i de consideració, no podia durar indefinidament. Arribà a ésser un símbol radiant i excepcional de vida; però com a tal, desgraciadament, havia de desaparèixer. Ara bé; el natural, el lògic era que al domini suprem del sol de la seva existència, en ple migdia, hi seguís i encara en temps oportú, una posta així mateix admirable, suggestionadora i esplendorosa, d'aquelles que ens revelen fins el que hi ha al darrera de les muntanyes en què reposa l'horitzó, i... No fou així!... Quan havia passat els setanta anys, les catarates, aquella malaltia que l'inspirà un salvador procediment operatori i un instrumental exprofés per a practicar-lo, l'en-

vaïren, fent difícil l'exercici de la carrera que a tan altíssim nivell havia aixecat. La perfecta operació que li practicà En Josep Ribas, catedràtic i vis-director del Col·legi de Sant Carles, no resultà coronada per un complet èxit.

A l'arribar a aquest punt de la *Biografia* d'un tan gran home, ens és necessari fugir de les boires que enterboliren el cel de la seva formosa existència, en la trista posta de la seva vida, deixant al seu illustre fill N'Agustí, l'assenyalament i l'alcanç de les mateixes, tal i com consten en l'obra que donà a la llum pública. Som dels que hem hagut d'acabar tenint la ferma creença, l'arrelada convicció, de què en el món, digui's el que es vulgui, és impossible el pas de cap prestigi, per exemplar que resulti, per més que no hagi fet altra cosa que el bé de tots, sense que s'endevinin, quan no s'hi veuen, al seu voltant, més o menys hipòcritament amagats, més o menys dissimuladament escondits, una corrua d'inevitables enemics que constitueixen, amb l'indiscutible heroi, que tracten de devorar, el conjunt, gens afalagador, que simbolitza l'existència en aquest món de trànsit.

Fou aleshores quan, anant-se apagant una per una les excepcionals energies del seu vigorós organisme i les dots exemplars de la seva ànima, de tremp admirable, hagué de retirar-se de l'exercici de la carrera, anys abans de la seva mort, ocorreguda a Madrid el 17 de novembre de 1816, quan havia complert els vuitanta dos anys i nou mesos de la seva existència.

NOTA DE LA REDACCIO

A prec de diversos companys, el Comitè de Redacció d'aquest BUTLLETÍ ha cregut convenient crear una Secció on s'estudiïn els diversos aspectes de l'exercici de la professió en el medi rural. Per a portar a terme d'una manera profitosa aquesta secció, es precisa la col·laboració de tots els companys que són coneixedors d'aquestes qüestions. Amb aquest motiu, des d'aquest lloc, els preguem de col·laborar en aquesta nova secció, aportant-hi el fruit dels seus estudis i experiències personals.